

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Декан філологічного факультету

ФІЛОЛОГІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ

С. Бондаренко

2023 р.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ФОЛЬКЛОР
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

спеціальності	035 Філологія
спеціалізації	035.01 Українська мова та література
освітньої програми :	Українська мова та література

Укладач: к. філол. наук, доцент Ніколаско В. М.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри української літератури

 Н. В. Горбач

Ухвалено науково-методичною радою
факультету філологічного

Протокол № 1 від "05" вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

факультету І. Л. Мацегора

Погоджено: гарант освітньої програми

 Н. В. Горбач

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна Дисципліни професійної та практичної підготовки	
Загальна кількість годин - 90	<i>Спеціальність</i> 035 Філологія <i>Освітня програма</i> Українська мова і література	Рік підготовки:	
		4-й	
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год Самостійної роботи студента – 3.4	Рівень вищої освіти: бакалаврський	32	
		Практичні, семінарські	
		16	
		Самостійна робота	
		30	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета **курсу** передбачає поглиблення уявлень про розвиток літератури, розкриття взаємодії двох естетичних систем – літератури й фольклору – у процесі еволюції українського письменства, аналіз основних типів фольклоризму в творчості означеного періоду, вироблення розуміння особливостей фольклорних традицій у літературі, проблеми в творчості того чи іншого письменника як однієї з найпоширеніших у літературознавстві.

Завдання **курсу**. У зв'язку із цим є необхідним, узагальнюючи окремі спостереження й висновки, здійснити спробу класифікації фольклорних запозичень у літературі, визначити основні шляхи, якими іде успадкування фольклорного досвіду, виявити основні типи цих фольклорних запозичень. За результатами вивчення курсу спеціалізації студенти повинні засвоїти теоретичні аспекти курсу «Фольклор і українська література ХІХ століття», збагатити базові знання з літератури ХІХ століття та усної народної творчості, вдосконалити вміння та навички, здобуті під час вивчення цих курсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- найважливіші теоретичні проблеми, пов'язані з вивченням української літератури ХІХ століття та усної народної творчості;
- естетично-художні особливості творів впродовж розвитку української літератури ХІХ століття та усної народної творчості;
- місце фольклорних структур в системі української літератури ХІХ століття;
- основні тенденції дослідження взаємодії літератури й фольклору.

вміти:

- аналізувати твори української літератури XIX століття із політично не заангажованих позицій сучасного літературознавства крізь призму естетичних, морально-етичних, художньо-мистецьких фольклорних категорій і образів, які відбивають специфіку національного сприйняття й осмислення навколишнього світу;
- здійснювати аналіз художнього твору під заданим кутом зору, здійснювати порівняльний аналіз кількох творів із точки зору взаємодії в них літературної та фольклорної систем;
- виробити власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність твору української літератури XIX століття, позначеного близькістю з фольклором, не боячись полемізувати з думкою дослідників;
- простежувати виявлення і розвиток фольклорних елементів у творах, що вивчаються.

3. Програма навчальної дисципліни

(назви змістових модулів і тем)

Змістовий модуль I. Фольклоризм української літератури XIX століття

Тема 1. Вступ. Осмислення творчості письменників I половини XIX століття крізь призму фольклорної традиції.

Тема 2. Народнопоетичне підґрунтя творчості Т.Шевченка.

Тема 3. Творчість П.Куліша в контексті специфіки народного світогляду.

Тема 4. Творчість І.Нечуя-Левицького в контексті фольклорної естетики.

Змістовий модуль II. Зв'язок української літератури к. XIX ст. – поч. XXI з фольклором

Тема 5. Духовне і матеріальне буття українського народу в рецепції І. Франка

Тема 6. Народно-естетичні засади літератури кінця XIX століття.

Тема 7. Фольклорні риси в літературі XX століття.

Тема 8. Сучасна українська література і фольклор.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	сам.роб.		л	с/п	лаб	сам.роб.	
					інд.завд. (за наявності)					інд.завд. (за наявності)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Змістовий модуль 1. Фольклоризм української літератури I половини XIX століття											
Тема 1. Вступ. Осмислення творчості письменників I половини XIX століття крізь призму фольклорної традиції.	9	2			7						
Тема 2. Народнопоетичне підгрунття творчості Т.Шевченка.	11	2	2		7						
Тема 3. Творчість П.Куліша в контексті специфіки народного світогляду.	12	2	2		8						
Тема 4. Творчість І.Нечуя-Левицького в контексті фольклорної естетики.	11	2	2		7						
Разом за змістовим модулем 1	43	8	6		29						

Змістовий модуль 2. Зв'язок української літератури к. XIX – п. XXI ст. з фольклором												
Тема 5. Духовне і матеріальне буття українського народу в рецепції І. Франка.	9	2			7							
Тема 6. Народно-естетичні засади літератури кінця XIX століття.	10	2			8							
Тема 7. Фольклорні риси в літературі XX століття.	14	4	2		8							
Тема 8. Сучасна українська література і фольклор.	14	4	2		8							
Разом за змістовим модулем 2	47	12	4		31							
Усього годин	90	20	10		60							

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Осмислення творчості письменників I половини XIX століття крізь призму фольклорної традиції.	2
2.	Народнопоетичне підґрунтя творчості Т.Шевченка.	2
3.	Творчість П.Куліша в контексті специфіки народного світогляду.	2
4.	Творчість І.Нечуя-Левицького в контексті фольклорної естетики.	2
5.	Духовне і матеріальне буття українського народу в рецепції І. Франка.	2
6.	Народно-естетичні засади літератури кінця XIX століття.	2
7.	Фольклорні риси в літературі XX століття.	4
8.	Сучасна українська література і фольклор.	4
Разом		20

6. Теми семінарських /практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Народнопоетичне підґрунтя творчості Т.Шевченка.	2
2.	Творчість П.Куліша в контексті специфіки народного світогляду.	2
3.	Творчість І.Нечуя-Левицького в контексті фольклорної естетики.	2

4.	Фольклорні риси в літературі ХХ століття.	2
5.	Сучасна українська література і фольклор.	2
Разом		10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Осмислення творчості письменників I половини ХІХ століття крізь призму фольклорної традиції.	7
2.	Народнопоетичне підгрунтя творчості Т.Шевченка.	7
3.	Творчість П.Куліша в контексті специфіки народного світогляду.	8
4.	Творчість І.Нечуя-Левицького в контексті фольклорної естетики.	7
5.	Духовне і матеріальне буття українського народу в рецепції І. Франка.	7
6.	Народно-естетичні засади літератури кінця ХІХ століття.	8
7.	Фольклорні риси в літературі ХХ століття.	8
8.	Сучасна українська література і фольклор.	8
Разом		60

8. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Проблемний виклад.
3. Частково-пошуковий (евристичний).
4. Дослідницький.
5. Самостійне вивчення.

9. Методи контролю

1. Усне опитування (індивідуальне та фронтальне).
2. Письмові відповіді на запитання.
3. Поточне тематичне тестування.
4. Контрольне підсумкове тестування.
5. Виконання контрольних завдань.
6. Перевірка рефератів.
7. Перевірка індивідуальних письмових робіт (карток, літературознавчих вікторин тощо).

10. Критерії оцінювання та система накопичення балів.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Шкала оцінювання

Поточний контроль знань			Залік	Сума
Модульна атестація	Модульна атестація	Інд.завдання (за наявності)	40	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
30	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
А	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
В	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	

C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

11. Методичне забезпечення

12. Рекомендована література

Основна

1. Вертій О. Пантелеймон Куліш і народна творчість. Статті та дослідження / О. Вертій. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 120 с.
2. Вертій О. Народні джерела творчості Івана Франка / О. Вертій. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 255 с.
3. Єременко О. Українська балада XIX століття (історія жанру) / О. Єременко. – Суми: ВВП «Мрія-1», 2004. – 216 с.
4. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Гром'яка Р., Коваліва Ю., Теремка В. – К.: Академія, 1997. – 752 с.
5. Вертій О. Теоретичні основи вивчення проблеми художнього освоєння народного світогляду в оригінальній літературі / О. Вертій // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002.– № 3. – С. 53-64.
6. Історія української літератури. XIX століття: У 3 кн. / за ред. М.Т.Яценка. – К.: Либідь. – Кн. 1. – 1995. – 368 с.; Кн. 2. – 1996. – 384 с.; Кн. 3. – 1997. – 432 с.
7. Зінченко Н. Національне як загальнолюдська цінність в українській літературі другої половини XIX століття / Н. Зінченко // Рідний край. – 2000. – № 2. – С. 61-65.
8. Історія української літератури XIX ст. (70-90-ті роки): У 2 кн.: Підручник / За ред. О.Д.Гнідан – К.: Либідь, 2003. – Кн. 1. – 575 с.; Кн.2. – 439 с.
9. Індивідуальні стилі українських письменників XIX – поч. XX ст. – К.: Либідь, 1987. – 309 с.
10. Івашків В. Українська романтична драма 30-80-років XIX ст. / В. Івашків. – К.: Либідь, 1990. – С. 142 с.

Додаткова

1. Гаврилова Т. Народнознавчий аспект повісті І.Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я»: Окремі аспекти вивчення твору / Т. Гаврилова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005.– № 4. – С. 34-38.
2. Бобровська Т. Філософія сміху І.Нечуя-Левицького (До проблеми аналізу сміховинних жанрів літератури) / Т. Бобровська // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002.– № 2. – С. 40-45.
3. Приходько І. Тема України і національної зради у творчості І.Нечуя-Левицького / І. Приходько // Дивослово. – 2001. – № 3. – С. 48-55
4. Жулинський М. Духовний пророк нації: Національна ідея у світогляді І.Франка / М. Жулинський // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 6. – С. 6-7.
5. Мишанич С. Фольклористичні та літературознавчі праці: У 2 т. / С. Мишанич. – Донецьк: Донецький національний університет, 2003. – Т.1. – 555 с.; Т. 2. – 467 с.

6. Вертій О. „Українська ідея” як феномен літератури: Народні джерела творчості Павла Грабовського / О. Вертій // Дивослово. – 2003. – № 3. – С. 15-20.
7. Новиков А. М.Кропивницький і українське театральне мистецтво / А. Новиков // Дивослово. – 2004. – № 2. –С. 14-18.
8. Абрамова І. Національний код героїв прози І.С.Нечуя-Левицького / І. Абрамова // Вісник Запорізького державного університету. – 2004. – № 2. – С. 5-10.
9. Новиков А. Театральне мистецтво як естетична проблема (матеріали до вивчення української драматургії межі ХІХ – ХХ ст.) / А. Новиков // Українська мова і література в школі. – 2006. – № 3. – С. 42-49.
10. Проблеми історії та теорії реалізму української літератури ХІХ – поч. ХХ ст. – К.,1991. – 268 с.